

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE**21 octombrie 2014****mun. Chișinău**

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

președinte – Nicolae Gordilă,

judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan și Iurie Diaconu,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Grigore Botnaru, avocatul Oleg Bondarenco în numele inculpatei Trăistaru Iulia, avocatul Valeriu Pelin în numele părții vătămate SRL „Conbrio”, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2014, în cauza penală în privința lui

Trăistaru Iulia Andrei, născută la 12 aprilie 1986 în mun. Chișinău, domiciliată în mun. Chișinău, or. Vatra, str. Ștefan-Vodă, nr. 41, ap. 11.*Termenul examinării cauzei:**Instanța de fond de la 19.09.2012 pînă la 26.12.2013;**Instanța de apel de la 12.02.2014 pînă la 26.02.2014;**Instanța de recurs de la 27.06.2014 pînă la 21.10.2014.*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Code de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție asupra recursurilor în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 26 decembrie 2013, Trăistaru Iulia a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal stabilindu-i-se pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de vânzător și de a exercita anumite activități comerciale pe un termen de 2 ani.

Acțiunea civilă a SRL „COMBRIO” s-a admis integral. S-a încasat de la Trăistaru Iulia în beneficiul a SRL „COMBRIO” prejudiciul material în sumă de 12981 lei.

2. Pentru a se pronunța cu sentința, Instanța de fond a reținut că în perioada de timp 09 iulie 2011 - 27 septembrie 2011, inculpata Trăistaru Iulia Andrei, fiind angajată în calitate de vânzătoare în magazinul alimentar al S.R.L. „COMBRIO”, situat în mun. Chișinău, or. Vatra, str. Ștefan Vodă, nr. 7, și fiind o persoană cu răspundere materială deplină, prin înțelegere prealabilă și în comun acord cu o altă persoană privitor la care s-a dispus disjungerea cauzei și față de care există o sentință de condamnare devenită irevocabilă, fiindu-i încredințate în administrare și realizare bunurile magazinului alimentar, urmărind scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, acționând prin intenție directă, din motive de profit, folosindu-se de situația sa de serviciu, a însușit ilegal de la S.R.L. "COMBRIO" bani în sumă totală de 25 962 lei, cauzându-i astfel părții vătămate S.R.L. „COMBRIO” o daună materială în proporții considerabile.

Aceste acțiuni ale inculpatei Trăistaru Iulia au fost încadrate de către instanță în baza art. 191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal ca *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile și cu folosirea situației de serviciu.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Oleg Bondarenco în numele inculpatei Trăistaru Iulia, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri prin care inculpata Trăistaru Iulia să fie achitată, motivând că, procurorul nu a prezentat careva probe pertinente și concludente care ar dovedi culpa inculpatei în săvârșirea faptei penale care se impută; lipsește actul prin care se confirmă primirea de către Trăistaru Iulia în gestiune a bunurilor materiale pretins delapidate; în urma controlului tematic efectuat de organul specializat s-a stabilit responsabilitatea în exclusivitate a vânzătorului Natalia Jechiu în gestionarea mărfii în magazinul SRL „Combrio” pentru perioada de referință; Trăistaru Iulia nu a semnat contractul de răspundere materială deplină nr. 15 din 01 iunie 2011 încheiat între SRL „Combrio” și Trăistaru Iulia; nu pot fi puse la baza condamnării declarațiile martorului L. Gnusariova care o singură dată a văzut cum inculpata a luat din casă o sumă neînsemnată de câteva zeci de lei; urmează de apreciat critic declarațiile date de Natalia Jechiu, deoarece aceste declarații au fost date cu scopul direct de a inculpa pe Trăistaru Iulia, în situația când Natalia Jechiu a fost singură persoana responsabilă pentru marfa primită în gestiune, a recunoscut integral și chiar a fost deja condamnată pentru delapidarea mărfii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2014 a fost admis apelul avocatului Oleg Bondarenco, în interesele inculpatei Trăistaru Iulia, împotriva sentinței judecătoreiei Buiucani, mun. Chișinău din 26 decembrie 2013 și pronunțată o nouă hotărâre, prin care s-a dispus încetarea procesului penal față de inculpata Trăistaru Iulia în baza art. 191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - existența altor circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea la răspundere penală.

Pentru a pronunța decizia instanța de apel a indicat că, în urma analizei tuturor probelor cercetate și verificate, cauza penală în privința inculpatei Trăistaru Iulia, în urma încălcărilor depistate, urmează a fi încetată.

Delapidarea constă în însușirea, folosirea sau transmiterea de către făptuitor, în interesul său sau pentru altul, de bani, valori sau alte bunuri încredințate pentru a le gestiona sau a le administra.

O cerință obligatorie pentru existența infracțiunii de delapidare a averii străine constă în faptul că obiectul material trebuie să se afle efectiv, în condițiile legii, în gestiunea sau administrarea făptuitorului și să fie străin pentru acesta.

Bunurile pot fi încredințate în virtutea funcției de răspundere a făptuitorului, a raporturilor contractuale sau a însărcinării speciale din partea proprietarului.

Raportînd cele menționate la caz, se constată că instanța de fond în sentință invocă faptul că Trăistaru Iulia în cadrul activității la SRL „Combrio” a fost persoana cu funcție de răspundere deplină, conform contractului de răspundere materială deplină nr. 15 din 01 iunie 2011 încheiat între SRL „Combrio” și Iulia Trăistaru (f. d. 12, 191 Vol. I), circumstanță pe care o pune la baza condamnării lui Trăistaru Iulia.

Inculpata Trăistaru Iulia pe tot parcursul cercetării judecătorești a declarat precum că nu a semnat nici un contract de răspundere materială, iar potrivit raportului de expertiză nr. 141 din 23 martie 2012 s-a stabilit că semnătură la rubrica „Lucrător” din contractul de răspundere materială deplină nr. 15 din 01 iunie 2011 încheiat între SRL „Combrio” și Iulia Trăistaru - a fost îndeplinită probabil nu de Trăistaru Iulia, dar de o terță persoană (f.d. 229 vol. I).

În conformitate cu art. 93 Cod de procedură penală, „probele sunt elementele de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei”.

Prin urmare, reieșind din prevederile menționate, Colegiul constată inexistența probei care atestă răspunderea materială deplină a inculpatei Trăistaru Iulia pentru primirea în gestiune a bunurilor de la S.R.L. „COMBRIO”.

Or, după cum a fost menționat mai sus, cerința obligatorie pentru existența infracțiunii de delapidare a averii străine constă în faptul că obiectul material trebuie să se afle efectiv, în condițiile legii, în gestiunea sau administrarea făptuitorului și să fie străin pentru acesta, iar în cazul vizat, inculpata Trăistaru Iulia, fiind angajată în calitate de vânzătoare în magazinul alimentar al S.R.L. „COMBRIO”, nu a încheiat nici un contract de răspundere materială deplină cu SRL „COMBRIO”.

Ca rezultat instanța de apel a considerat că procesul penal pe cauză necesită a fi încetat conform art. 391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală - *pe motivul existenței altor circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea la răspundere penală, or încălcările depistate sunt evidente și nu pot sta la baza unei sentințe de condamnare.*

5. Împotriva deciziei instanței de apel au contestat cu recursuri ordinare:

- procurorul, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței instanței de fond, motivînd că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- avocatul Oleg Bondarenco în numele inculpatei Trăistaru Iulia, făcînd trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărîri de achitare în privința lui Trăistaru Iulia, motivînd că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, a fost încălcat dreptul accesului liber la justiție și la un proces echitabil;

- avocatul Valeriu Pelin în numele părții vătămate SRL „Combrio”, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței, motivînd că, instanța de apel eronat a apreciat probele acumulate și verificate atît în cadrul urmăririi penale, cît și în prima instanță și fără a interoga martorii, fără careva probe noi, a încetat procesul penal.

5.1. Avocatul Valeriu Pelin în numele părții vătămate SRL „Combrio”, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către procuror și avocatul Oleg Bondarenco în numele inculpatei Trăistaru Iulia, solicitînd admiterea recursului procurorului și respingerea recursului declarat de avocatul Oleg Bondarenco în numele inculpatei Trăistaru Iulia.

6. Verificând argumentele recursurilor în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit conchide admiterea recursurilor procurorului, avocatului Oleg Bondarenco în numele inculpatei Trăistaru Iulia și avocatului Valeriu Pelin în numele părții vătămate SRL „Conbrio” din următoarele motive.

Recurenții critică decizia instanței de apel, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivele invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivele invocate în apel.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Aceste prevederi ale legii procesuale nu au fost respectate întocmai la judecarea apelului și, ca urmare, instanța de apel, incorect a ajuns la concluzia de a înceta procesul penal în baza art. 391 alin. (1) pct. 6 Cod procedură penală – există alte circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea la răspunderea penală.

La examinarea probelor, care confirmă sau infirmă vinovăția persoanei, instanța de judecată este obligată să argumenteze în hotărârea adoptată motivele admiterii sau respingerii probelor, prezentate atât de învinuire, cât și de apărare și este obligată să aprecieze toate probele examinate în ședința de judecată, indiferent de faptul, dacă au fost administrate la etapa urmăririi penale sau au fost prezentate de către părți în ședința de judecată.

În cazul în care instanța nu a fost de acord cu aprecierea probelor de către procuror și a ajuns la o altă concluzie, urma să o dezvăluie, expunându-și punctul său de vedere asupra probelor nominalizate.

Astfel, instanța de apel examinând cauza enumeră toate probele care au fost puse de instanța de fond la baza condamnării lui Traistaru Iulia și dând apreciere unei singure probe, contractul de răspundere materială pe care îl constată inexistent, încetează procesul în baza art. 391 alin. (1) pct. 6 Cod de procedură penală – există alte circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea la răspunderea penală, fără a indica care sunt aceste circumstanțe.

Colegiul penal conchide, că această concluzie a instanței de apel este neîntemeiată, nemotivată și contrară legislației în vigoare.

Or, circumstanțele care exclud urmărirea penală sunt prevăzute la art.275 Cod de procedură penală, iar la etapa judecării cauzei în instanța de judecată, procedura de încetare a procesului penal este reglementată de prevederile art.332 Cod de procedură penală.

În Codul de procedură penală, TITLUL II, Capitolul III, Secțiunea a 4-a „Deliberarea și adoptarea sentinței”, la art. 384 legiuitorul a stipulat că instanța de judecată hotărând asupra învinuirii înaintate inculpatului, poate adopta una din trei tipuri de sentință, - *de condamnare, de achitare sau de încetare* a procesului penal.

La art. 391 Cod de procedură penală, sunt specificate cazurile în care se adoptă sentința de încetare a procesului penal, astfel legiuitorul a reglementat concret cazurile de încetare a procesului penal și numai în pct. 6) se face trimitere la o normă de blanchetă - „*există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală*”.

Așa fiind, noțiunea de „alte circumstanțe”, prevăzută la pct. 6) alin. (1) art.391 CPP, urmează a fi interpretată numai în sensul „circumstanțelor prevăzute de lege”, a se vedea textul legal - pct. 5) art. 275 Cod de procedură penală, - „... *există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală*”.

Prin urmare, presupusele încălcări a legii procesuale penale constatate de instanța de apel, enunțate supra, nu cad sub incidența „*altor circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală*”, prevăzute de art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul constată, că criticele aduse de apărătorul inculpatei, Oleg Bondarenco, precum că ea nu se face vinovată de infracțiunea imputată nu pot fi admise, ori, aceste critici se referă la aprecierea probelor făcute de instanța de fond și care în sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală nu constituie temei de recurs. Astfel, criticile formulate de recurent nu sunt motivate sub aspectul casării hotărârii recurate ca fiind ilegală.

Colegiul penal lărgit consideră că, instanța de fond în urma analizei și verificării probelor pe cauză prin prisma art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității veridicității și în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect a ajuns la concluzia că Trăistaru Iulia este vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă cu prevederile art. 6, 61, 75 Cod penal.

Instanța de fond la adoptarea sentinței s-a bazat pe probele acuzării și anume: declarațiile reprezentantului părții vătămate S.R.L. „COMBRIO”, L.Lupașcu, martorilor L.Drăguțan, N.Jechiu, V.Țurcanu, L.Gnusariova, cât și probele scrise: contractul de răspundere materială deplină din 01 iunie 2011 (f. d. 12 Vol. I); cererea inculpatei Iulia Trăistaru cu privire la angajarea în calitate de vânzător cu răspundere materială deplină în magazinul alimentar (f. d. 13 Vol. I); ordinul de angajare nr. 1/c din 01 iunie 2011 a inculpatei Iulia Trăistaru (f. d. 14 Vol. I); ordonanță și procesul-verbal de ridicare din 08 noiembrie 2011 (f. d. 29-30 Vol. I), prin care a fost ridicat de la S.R.L. „COMBRIO” originalul procesului-verbal nr. 1 privind inventarierea mărfurilor, produselor alimentare, produselor din tutun și băuturilor alcoolice din 26 septembrie 2011; ordonata și procesul-verbal de ridicare din 29 noiembrie 2011 (f. d. 82 Vol. I), prin care a fost ridicat de la S.R.L. „COMBRIO” fișa medicală personală a

inculpatei Iulia Trăistaru; procesul-verbal de examinare a obiectului din 10 ianuarie 2012 (f. d. 117 Vol. I), conform căruia s-a examinat procesul-verbal nr. 1 privind inventarierea mărfurilor, produselor alimentare, produselor din tutun și băuturilor alcoolice din 26 septembrie 2011; procesul-verbal nr. 1 privind inventarierea mărfurilor, produselor alimentare, produselor din tutun și băuturilor alcoolice din 26 septembrie 2011 (f. d. 118-130 Vol. I); ordonanța de recunoaștere și anexarea la cauza penală a mijloacelor materiale de probe (f. d. 131 Vol. I), prin care s-a recunoscut și s-a anexat ca mijloc de probă procesul-verbal nr. 1 privind inventarierea mărfurilor, produselor alimentare, produselor din tutun și băuturilor alcoolice din 26 septembrie 2011; raportul nr. 37 a - 2012 de expertiză psihiatrică legală ambulatorie din 20 ianuarie 2012 (f. d. 153-158 Vol. I), conform căruia inculpata Iulia Trăistaru a fost recunoscută responsabilă; ordonanța și procesul-verbal de ridicare din 08 februarie 2012 (f. d. 189-190 Vol. I), prin care a fost ridicat contractul de răspundere materială individuală deplină cu nr. 15 din 01 iunie 2011 între Iulia Trăistaru și S.R.L. „COMBRIO”, cererea Iuliei Trăistaru de angajare la muncă din 23 mai 2011, precum și explicațiile Iuliei Trăistaru din 27 septembrie 2011 și 03 august 2011; contractul de răspundere materială individuală deplină cu nr. 15 din 01 iunie 2011 între Iulia Trăistaru și S.R.L. "COMBRIO" (f. d. 191 Vol. I); ordonanța și procesul-verbal de colectare a mostrelor din 15 martie 2012 (f. d. 202-203 Vol. I), prin care au fost ridicate mostre experimentale a semnăturilor executate de Iulia Trăistaru; mostre experimentale ale semnăturii executate la 15 martie 2012 de Iulia Trăistaru (f. d. 204-206 Vol. I); raportul de expertiză nr. 141 din 23 martie 2012 (f.d. 229 Vol. I), potrivit căruia în contractul tipizat privind răspunderea personală materială nr. 15 a fost îndeplinită probabil nu de Iulia Trăistaru, dar de o terță persoană; actul reviziei economico - financiare tematice efectuate la și S.R.L. „COMBRIO” din 10 mai 2012 (f.d. 1-8 Vol. I); lista facturilor fiscale (f. d. 27-40 Vol. II); descifrările privind casa pentru perioada 04 iulie 2011 - 26 septembrie 2011 (f. d. 56-57 Vol. II); raportul de închidere zilnică (f. d. 58 - 64 Vol. II); nota contabilă din 10 mai 2012 (f. d. 81 Vol. II), potrivit căreia a fost depistată lipsa în valoare de 25 962 lei.

Colegiul penal remarcă, că instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor prezentate de acuzare și a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care în cumul dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate.

Cît privește criticile formulate de reprezentantul părții vătămate, avocatul V. Pelin, ele întru totul coincide cu cele invocate de acuzatorul de stat, la care Colegiul s-a expus mai sus și nu este necesar de a se mai expune o dată.

Ținând cont de cele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit consideră că vinovăția inculpatei Trăistaru Iulia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit.b), c) și d) Cod penal, a fost dovedită pe deplin prin probele prezentate de partea acuzării, concluzie la care a ajuns și instanța de fond.

Procedînd în asemenea mod, instanța de apel a încălcat prevederile art. 414 alin. (2) și 417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, a dat o nouă apreciere greșită probelor din dosar, iar decizia nu cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului inculpatei, precum și motivele adoptării soluției date.

În atare situație, vis-a-vis de considerentele relevate, se impune admiterea recursurilor procurorului, avocatului Oleg Bondarencu în numele inculpatei Trăistaru

Iulia și avocatului Valeriu Pelin în numele părții vătămate SRL „Conbrio”, casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței primei instanțe.

7. În conformitate cu prevederile art. 431, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Grigore Botnaru, avocatul Oleg Bondarenco în numele inculpatei Trăistaru Iulia, avocatul Valeriu Pelin în numele părții vătămate SRL „Conbrio”, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2014 și menține sentința Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 26 decembrie 2013, prin care:

Trăistaru Iulia Andrei se consideră vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, stabilindu-i-se pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale, ceea ce constituie 14 000 lei și, respectiv, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de vânzător și de a exercita anumite activități comerciale pe un termen de 2 ani.

S-a admis integral acțiunea civilă înaintată în procesul penal de către S.R.L. „COMBRIO”, fiind încasată de la Trăistaru Iulia Andrei în beneficiul S.R.L. „COMBRIO” prejudiciul material în mărime de 12 981 lei.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la 18 noiembrie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu